

ΘΕΜΑ 4^ο

ΘΟΥΚΥΔΙΔΗΣ (Δ, 3,1-2)

Καὶ ὥς ἐγένοντο πλέοντες κατὰ τὴν Λακωνικὴν καὶ ἐπυνθάνοντο ὅτι αἱ νῆες ἐν Κερκύρα ἤδη εἰσὶ τῶν Πελοποννησίων, ὁ μὲν Εὐρυμέδων καὶ Σοφοκλῆς ἠπείγοντο ἐς τὴν Κέρκυραν, ὁ δὲ Δημοσθένης ἐς τὴν Πύλον πρῶτον ἐκέλευε σχόντας αὐτοὺς καὶ πράξαντας ἃ δεῖ τὸν πλοῦν ποιεῖσθαι· ἀντιλεγόντων δὲ κατὰ τύχην χειμῶν ἐπιγενόμενος κατήνεγκε τὰς ναῦς ἐς τὴν Πύλον. καὶ ὁ Δημοσθένης
 5 εὐθὺς ἠξίου τειχίζεσθαι τὸ χωρίον (ἐπὶ τοῦτο γὰρ ξυνεκπλεῦσαι), καὶ ἀπέφαινε πολλὴν εὐπορίαν ξύλων τε καὶ λίθων, καὶ φύσει καρτερόν ὃν καὶ ἐρῆμον αὐτό τε καὶ ἐπὶ πολὺ τῆς χώρας· ἀπέχει γὰρ σταδίου μάλιστα ἢ Πύλος τῆς Σπάρτης τετρακοσίου καὶ ἔστιν ἐν τῇ Μεσσηνίᾳ ποτὲ οὔση γῆ, καλοῦσι δὲ αὐτὴν οἱ Λακεδαιμόνιοι Κορυφάσιον.

ΣΧΟΛΙΑ

1. Καὶ ὥς ἐγένοντο...καὶ ἐπυνθάνοντο: δύο χρονικές προτάσεις. **πλέοντες:** τροπική μτχ. **ὅτι αἱ νῆες...εἰσὶ:** ειδική πρόταση, αντικείμενο στο 'ἐπυνθάνοντο', στην οποία θα περιμέναμε Ευκτική ἐγκλιση λόγω εξάρτησης από ιστορικό χρόνο. Διατηρεῖ όμως την Οριστική για λόγους ἐμφασης.

3. σχόντας...καὶ πράξαντας: δύο συνημμένες μετοχές από 'ἐκέλευσεν ποιεῖσθαι'. Όταν μία μτχ. αορίστου εἶναι συνημμένη από ρήμα παρελθοντικού χρόνου, ὅπως συμβαίνει εδώ, τότε η μτχ. αὐτή ἐλέγχεται αν εἶναι ἢ δεν εἶναι χρονική. Αν μεταξύ μτχ. και ρήματος υπάρχει σχέση λογικής ακολουθίας, τότε η μτχ. δεν εἶναι χρονική, ἀλλὰ δηλώνει κατάσταση, περιγράφει πράξεις. Αυτό συμβαίνει εδώ. Δείτε το λάθος στην μετάφραση, αν τις αποδώσουμε χρονικά: «τους διέταξε αὐτοὺς αφοῦ πάρουν μαζί τους, κι αφοῦ κάνουν ὅσα πρέπει, να ξεκινήσουν τὴν πορεία τους». Με μία τέτοια μετάφραση παραδεχόμαστε ὅτι ο Δημοσθένης ἐνδιαφέρθηκε να τους ἐξηγήσει τὴν χρονική σειρά με τὴν οποία θα ἐνεργήσουν, πῶς δηλ. ἐκείνοι δεν ἤξεραν ὅτι πρῶτα παίρνουμε, και κάνουμε ὅ,τι χρειάζεται, και μετά ἀναχωρούμε, και ὅτι περίμεναν ἀπὸ ἐκείνον να το μάθουν. Ἀντιθέτως οἱ μετοχές περιγράφουν τι πρέπει να γίνει για να ἀναχωρήσουν, κι ὅχι πότε πρέπει να γίνουν αὐτά. **αὐτοὺς:** αιτιατική ὑποκείμενο στο 'ἐκέλευσε', ἀλλὰ και ὑποκείμενο στο 'ποιεῖσθαι', ἐπίσης ὑποκείμενο και στις δύο μτχ. **ἃ δεῖ:** <πρᾶξαι>, 'ὅσα πρέπει να κάνουν', επιθετική ἀναφορική πρόταση, αντικείμενο στο 'πράξαντας' και στο 'σχόντας'.

4. ἀντιλεγόντων δὲ: <αὐτῶν>, δηλ. 'τῶν στρατηγῶν', γενική ἀπόλυτη, χρονική μτχ. για το σύγχρονο, 'και ἐνῶ οἱ στρατηγοὶ ἐξέφραζαν κάποιες ἀντιρροήσεις'. **κατὰ τύχην χειμῶν ἐπιγενόμενος:** ο ἐμπρόθετος του τρόπου, η μτχ. συνημμένη μέσω του 'χειμῶν' στο 'κατήνεγκε', ἀναφορική μτχ., 'ἐντελῶς συμπτωματικὰ μία κακοκαιρία η οποία ἐμφανίστηκε', η οποία ὁμως ἔχει και αιτιολογική σημασία 'ἐπειδὴ ἐμφανίστηκε'.

5. ἐπὶ τοῦτο γὰρ: 'διότι γι' αὐτὸν τὸν σκοπὸ'. **τὸ χωρίον:** αντικείμενο στο ἀπαρέμφατο. **ξυνεκπλεῦσαι:** <ἔφη>: 'εἶπε ὅτι εἶχαν ταξιδέψει μαζί?'. **ἀπέφαινε:** 'και ἐμφανίζει'. **εὐπορίαν:** αντικείμενο στο ρήμα.

6. ξύλων τε καὶ λίθων: γενικές διαιρετικές 'μεγάλῃ ἀφθονίᾳ ἀπὸ ξύλα και ἀπὸ πέτρες'. **καρτερόν..καὶ ἐρῆμον:** κατηγορούμενα στο 'ὄν'. **ὄν:** κατηγορηματική μτχ. συνημμένη στο 'αὐτό'. **αὐτό:** δηλ. 'τὸ χωρίον', αντικείμενο στο 'ἀπέφαινε', η κανονική συντακτική σειρά: 'ἀπέφαινε αὐτὸ ὃν καρτερόν και ἐρῆμον = παρουσίαζε αὐτὴν τὴν τοποθεσία να εἶναι ισχυρή και ἐρημική'. **καὶ ἐπὶ πολὺ τῆς χώρας:** ἐμπρόθετος προσδιορισμός που δηλώνει τοπική ἐκταση, συντάσσεται με το 'ἐρῆμον', 'η τοποθεσία αὐτὴ ἦταν ισχυρὴ και ἐρημική και μάλιστα στο μεγαλύτερο κομμάτι ὅλης τῆς ευρύτερης περιοχῆς', η γενική εἶναι διαιρετική.

7. καὶ ἔστιν: <τὸ χωρίον> 'και η τοποθεσία αὐτὴ βρίσκεται'. **ἐν τῇ..γῇ:** αὐτός εἶναι ο καθαρὸς ἐμπρόθετος προσδιορισμός του τόπου, 'και τὸ χωρίον αὐτό βρίσκεται στην περιοχή ἐκείνη', ὅ,τι υπάρχει ἀνάμεσα στο ἄρθρο και στο ουσιαστικό ἐκτός του ἰδιαίτερου συντακτικού ρόλου που ἔχουν, εἶναι και σε θέση επιθετικού προσδιορισμού. **Μεσσηνίᾳ ποτὲ οὔση:** 'η οποία περιοχή παλιὰ (ποτέ) ἦταν η Μεσσηνία'. **Μεσσηνίᾳ:** κατηγορούμενο στην μτχ. **οὔση:** συνημμένη μτχ. ἀναφορική, επιθ. προσδιορισμός.

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Και μόλις έφτασαν πλέοντας στην περιοχή της Λακωνίας, και πληροφορούνταν ότι τα πλοία των Πελοποννησίων ήδη βρίσκονταν στην Κέρκυρα, ο Ευρυμέδων και ο Σοφοκλής βιάζονταν να μεταβούν στην Κέρκυρα, όμως ο Δημοσθένης τους διέταξε πρώτα αυτοί στην Πύλο και να πάρουν μαζί τους, αλλά και να κάνουν όσα χρειάζονται, και μετά να ξεκινήσουν το ταξίδι τους. Ενώ εκείνοι εξέφραζαν αντιρρήσεις, μία ξαφνική κακοκαιρία η οποία συνέβη, έφερε αναγκαστικά τα πλοία τους στην Πύλο. Και ο Δημοσθένης αμέσως αξίωνε να περιβάλουν με τείχος την τοποθεσία (διότι έλεγε ότι γι' αυτόν τον λόγο έφτασαν εκεί μαζί), και εμφάνιζε την περιοχή να είναι ιδιαίτερα εύπορη από ξύλα και από πέτρες, και μάλιστα να είναι εκ φύσεως ισχυρή και ερημική αυτή η τοποθεσία στο μεγαλύτερο κομμάτι της ευρύτερης περιοχής. Διότι η Πύλος απέχει από της Σπάρτη πάνω από τετρακόσια στάδια, και βρίσκεται στην περιοχή η οποία παλιά ήταν η Μεσσηνία, όμως τώρα οι Σπαρτιάτες την ονομάζουν Κορυφάσιον.